Verslag Statenwerkgroep Breedband - woensdag 11 april 2018

Aanwezig: Jurr van Dalen (D66; voorzitter), Willemien Meeuwissen (VVD), Ko Vester (SP), Bart van Dekken (CDA), Bert Vorenkamp (PVV), Frank Duut (50Plus), Aimée van der Ham en Marinus Prins (SL), Michel Berends (PvdA), Henk Nijmeijer (GL), Henk Jumelet (gedeputeerde), Kim de Vries (bestuursadviseur), Maaike Hamstra (projectleider), Jelly Stapert (Statengriffie), Robert Hoogendorp (VerbindDrenthe), Dineke Menninga (projectondersteuner) en Annemarie Koning (projectsecretaris; verslag)

Afwezig: Harm Henk Veldsema (CU)

1. Opening en mededelingen

- Er zijn geen vragen/opmerkingen n.a.v. de diverse publicaties die sinds de vorige statenwerkgroep zijn gemaild.
- Staatssecretaris Keijzer heeft begin dit jaar een brief gestuurd naar de Tweede Kamer over digitale connectiviteit. Vóór de zomer wordt een Actieplan Digitale Connectiviteit opgesteld. Hiervoor is een consultatie gehouden. De reactie van de provincie is vinden op: https://www.internetconsultatie.nl/connectiviteitsplan/reactie/13dad490-e300-4094-b1d4-bfdaca51a331.
  Op 5 april was er een rondetafelgesprek met de staatssecretaris over dit onderwerp. Ook de heer Jumelet was hiervoor uitgenodigd. De heer Jumelet vertelt dat er veel interesse is voor de Drentse aanpak. Dat was ook de reden voor de uitnodiging. De heer Jumelet heeft gepleit voor meer samenwerking tussen partijen voor de aansluiting van de laatste adressen. Ook 5G kwam aan bod. Daarvoor heeft de heer Jumelet gepleit dat het buitengebied mee kan doen bij aanvang, dus de lobby voor de 3,5 MHz is van belang.
  Mevrouw Hamstra meldt dat er naar aanleiding van de reactie van de provincie op de consultatie een aantal mails van bezorgde burgers is binnengekomen. Zij maken zich zorgen over de straling van draadloze netwerken zoals 5G. Meerdere statenleden geven aan deze signalen te kennen. De heer Van Dekken vraagt naar de beantwoording. Deze moet nog worden opgesteld. Daarbij zal onder andere worden ingegaan op het belang voor de leefbaarheid.
- Op 9 april was staatssecretaris Keijzer in Groningen. Daar is onder andere gesproken over 5G. De heer Jumelet meldt dat KPN op 12 april bekend zal maken, dat de intentie is uitgesproken tussen KPN en provincie om een fieldlab op te zetten in Valthermond. Hierover is op 11 april een mail gestuurd naar de statenleden.
  De heer Duut vraagt wat de vervolgstappen en planning zijn voor 5G. De heer Jumelet antwoordt dat KPN zoekt naar testopstellingen (onder andere voor smart farming en drone hubs). Valthermond wordt daar een van. De toepassingen zijn met 5G vele malen groter dan tot nu mogelijk was. In 2019 is de veiling van de beschikbare frequenties. Het is interessant om te kijken of je aan de voorkant voorwaarden kunt stellen.
- Mevrouw Meeuwissen meldt dat de statenfractie van de VVD van Zuid-Holland onlangs op bezoek is geweest. De ontvangst was bij Sterk Midden-Drenthe. De statenleden waren onder de indruk van de aanpak in Drenthe.
- Besloten wordt de vergadering van de statenwerkgroep breedband op 25 april te laten vervallen. De eerstvolgende vergadering is op 23 mei.
- De beoogde vergaderdata voor de 2e helft van 2018 zijn akkoord.

2. Vaststelling agenda

De agenda is akkoord.

3. Ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

4. Verslag statenwerkgroep 24 januari 2018

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Heroverweging strategie

De heer Jumelet geeft een korte inleiding. Het jaar 2016 stond in het teken van de vraagbundeling en in 2017 stonden opschaling en clustering centraal. Er is een Tour de Breedband geweest en het Noordelijk Rekenkamerrapport over breedbandinternet is gepubliceerd. Dit alles is aanleiding geweest om aan VerbindDrenthe te vragen wat de komende tijd nodig is voor het behalen van de doelstelling. Moeten we doorgaan op de ingeslagen weg of moet de strategie worden heroverwogen? De heer Hoogendorp presenteert zijn visie hierop aan de statenwerkgroep. De presentatie is op 11 april naar de statenleden gemaild.

Tijdens de presentatie worden de volgende opmerkingen gemaakt en vragen gesteld:

- RE-NET heeft financiering aangevraagd bij de provincie voor de aanleg van een breedbandnetwerk in Hoogeveen. GS hebben op 3 april positief besloten. Op 18 april wordt aan PS voorgelegd of zij wensen of bedenkingen hebben.
- De voorzitter vraagt of de heer Hoogendorp problemen voorziet met de providers de komende jaren. De inschatting van de heer Hoogendorp voor het komende jaar is dat dit met de huidige providers niet het geval zal zijn. Het is lastig verder in de toekomst te kijken.
  De heer Hoogendorp meldt dat op 13 april aan de heer Jumelet een rapport wordt aangeboden over laag 2 en laag 3 providers. Dit rapport is opgesteld door een aantal initiatieven. In het rapport wordt een aantal aanbevelingen gedaan over de versteviging van de positie van laag 2 en laag 3 aanbieders. Mevrouw Hamstra vult aan dat een aantal initiatieven vorig jaar aan de bel heeft getrokken naar aanleiding van ontwikkelingen in de markt van laag 2 en laag 3 aanbieders. Afgesproken is dat de initiatieven concreet maken welk probleem zich voordoet en wat ze hierin van de provincie vragen. De provincie zal met een reactie komen op het rapport. De heer Van Dekken vraagt of informatie uit dit rapport nog vóór 18 april gedeeld kan worden met de statenwerkgroep. De heer Jumelet antwoordt het omwille van de zorgvuldigheid van belang te vinden dat er voldoende tijd wordt genomen om dit rapport te bestuderen en erop te reageren. Mochten er zaken in staan die kunnen helpen bij de discussie over het NRK-rapport op 18 april, dan zal dit worden gedeeld.
  De voorzitter vraagt of de bestaande business cases hierdoor worden beïnvloed. Mevrouw Hamstra antwoordt dat de initiatieven zaken goed op de rails hebben, maar dat de beschikbaarheid van providers een aandachtspunt blijft.
- Mevrouw Meeuwissen vraagt of meer ingezet kan worden op het benutten van de EU-regels. Dit naar aanleiding van opmerkingen in het NRK-rapport over het voorbeeld in Duitsland. Mevrouw Hamstra neemt de vraag mee en komt erop terug. Mevrouw Meeuwissen geeft aan dat zij deze vraag ook op 18 april zal stellen tijdens de statencommissie FCBE.
  De heer Van Dekken vindt dat er naar het Duitse voorbeeld gekeken zou moeten worden als dit interessant kan zijn voor Drenthe. Mevrouw Hamstra geeft aan dat in Duitsland subsidie beschikbaar wordt gesteld vanuit de landelijke overheid, dit is een groot verschil met de situatie in Nederland, waar dit niet het geval is.
- De voorzitter vraagt toelichting op een aantal begrippen uit de presentatie. ROI staat voor Return On Investment. Lock-in betekent dat een klant afhankelijk is van de dienstverlening door de providers op het netwerk aangelegd door een marktpartij.

De heer Hoogendorp heeft zijn visie besproken met de besturen van de verschillende initiatieven aan de oostkant van Drenthe. Daarna is de visie gepresenteerd in de Raad van Advies. Inmiddels hebben de nodige ontwikkelingen plaatsgevonden, waardoor de twee geschetste scenario's op dit moment niet haalbaar lijken. Het advies van de heer Hoogendorp is om de plannen die bij de provincie binnenkomen te trechteren en te bundelen in één aanbesteding richting de markt. Dit bespaart kosten en is aantrekkelijker voor marktpartijen.

De heer Jumelet geeft aan dat voor de zomer een keuze zal moeten worden gemaakt hoe verder te gaan. Het blijft lastig, want er wordt geen garantie gegeven welke aanpak tot succes leidt. Bovendien heb je te maken met de belangen van onder andere initiatieven en gemeenten. Mevrouw Hamstra vult aan dat voor ieder scenario de initiatieven wel nodig zijn voor de vraagbundeling.

Mevrouw Meeuwissen vraagt of in de voorwaarden van de regeling staat dat initiatieven de duurste aansluitingen ook mee moeten nemen. Mevrouw Hamstra antwoordt dat alle initiatieven hun eigen scope bepalen. Wel wordt nadrukkelijk aan initiatieven gevraagd inzichtelijk te maken wat het effect is van de duurste adressen op de business case. Ook bij de gesprekken met marktpartijen wordt deze vraag meegenomen. Vervolgens zal gekeken moeten worden naar mogelijke scenario's, welke kosten hiermee gemoeid zijn en welke mogelijke oplossingen er zijn.

Naar aanleiding van de subsidie aan RE-NET vraagt mevrouw Meeuwissen waarom nu wel subsidie wordt verstrekt aan een marktpartij en eerder niet. De heer Jumelet geeft aan dat het niet uitmaakt of het aan een marktpartij is of aan het initiatief. RE-NET doet dit voor het initiatief, zij willen ontzorgt worden. De voorwaarden die gesteld worden aan coöperaties worden ook gesteld aan RE-NET.

Mevrouw Meeuwissen vraagt naar de stand van zaken rondom de leges. Mevrouw Hamstra antwoordt dat dit maatwerk is en dat we verlaging van de kosten niet kunnen afdwingen. In de Glasvezelgids stond een artikel over een gerechtelijke uitspraak dat gemeenten alleen kostendekkend mogen heffen (is bij het verslag gevoegd). De heer Jumelet vult aan dat het niet haalbaar is een algemene regeling te maken. De winst van de afgelopen tijd is dat we zien dat gemeenten in beweging komen als het onderwerp aan bod komt (voorbeeld Westerveld). De heer Hoogendorp vertelt dat marktpartijen met gemeenten in gesprek gaan over de graafdiepte, dit scheelt aanzienlijk in de graafkosten en helpt een business case rond te krijgen.

De heer Van Dekken vraagt zich af of de vorming van de nieuwe colleges bij de gemeenten andere standpunten oplevert. De heer Jumelet geeft aan dat er niets aan de regeling voor de aanleg van breedband verandert. Mogelijk zullen hier en daar standpunten wijzigen, maar in zijn algemeenheid is het wel zo dat we het samen met de gemeenten moeten doen. Binnenkort zal een bestuurlijk overleg met de gemeenten worden georganiseerd om hen mee te nemen in waar we mee bezig zijn.

Zoals al eerder gezegd door de heer Jumelet, zal voor de zomer een keuze moeten worden gemaakt over de aanpak. Dit betekent ook dat voor het einde van het jaar nog de nodige stappen moeten worden gezet voor de realisatie van de doelstelling. De heer Jumelet geeft de statenleden in overweging dat het misschien goed zou zijn toe te werken naar sluiting van de Uitvoeringsregeling aanleg breedband op 31 december 2018.

6. Rondvraag

- De heer Vester mist de reactie van ‘tevreden klanten’ in de communicatie-uitingen. Hij zou deze daar graag een plek in willen geven. De heer Hoogendorp meldt dat hier door Glasvezel De Wolden aandacht aan wordt besteed.
- De heer Vorenkamp vraagt zich af waarom een Europese aanbesteding nodig is bij een totaalaanpak. Mevrouw Hamstra antwoordt dat dit niet nodig is als de markt het oppakt en zelf financiert. Als een subsidieaanvraag wordt ingediend door initiatieven gelden dergelijke aanbestedingsregels als de overheid (provincie en/of gemeente) meer dan 50% subsidie verstrekt in gecombineerd wit/grijs gebied en de investering boven een bepaald drempelbedrag uitkomt.

De volgende vergadering is op woensdag 23 mei 2018 van 9.30-11.00 uur in vergaderkamer A0.04 op het provinciehuis.